

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 5C/88/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8614202338
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 08. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivo Parada
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2016:8614202338.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Svidník, samosudca JUDr. Ivo Parada, v právnej veci žalobcu CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických väzňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705, zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému Dušanovi Sakarovi, nar. 13.2.1967, bytom 090 21 Vislava 48, (podnikajúcim pod obchodným menom Dušan Sakara, 090 21 Vislava 48, IČO: 34828214 od 1.3.2000), o zaplatenie 711,19 eura s prísl., takto

rozhodol:

I. Konanie o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne zo sumy 711,19 eura od 8.1.2011 do zaplatenia z a s t a v u j e.

II. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 711,19 eura so zmenkovým úrokom vo výške 0,06 % denne od 8.1.2011 do zaplatenia, s 6 % úrokom z omeškania ročne od 2.3.2011 do zaplatenia a zmenkovú odmenu v sume 2,37 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca podaným návrhom na uplatnenie pohľadávky podľa čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu žiadal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie:

- zmenkovej sumy 711,19 eura,
- zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 711,19 eura od 8.1.2011 do zaplatenia,
- 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy 711,19 eura od 2.3.2011 do zaplatenia,
- zmenkovej odmeny vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda 2,37 eura,
- náhrady trov konania v časti trov právneho zastúpenia v sume 142,78 eura s DPH a v časti zaplateného súdneho poplatku v sume 42,50 eura.

2

5C/88/2014

2. Návrh odôvodnil tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 14.4.2010 na zmenkovú sumu 711,19 eura, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 8.1.2011. Indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Zmenka bola vystavená dňa 14.4.2010 (dátum vystavenia) na sumu 711,19 eura, pričom do jej textu bol poňatý záväzok žalovaného zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu spolu s 0,25 % denným úrokom od 8.1.2011. Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom žalovaný doposiaľ zaplatil na zmenkovú sumu 0,00 eur a na úroky

uhradila 0,00 eur. Keďže zmenková listina je opatrená doložkou „bez protestu“, indosant nenechal vyššie uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou. Žalobca žiadal, aby súd podľa čl. 7 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 vydal rozsudok, ktorým uloží žalovanému do 3 dní uhradiť žalovanú zmenkovú istinu s príslušenstvom. Nežiadal nariadiť pojednávanie a k žalobe pripojil listinné dôkazy, a to výpis z obchodného registra a originál zmenky vystavenej žalovaným zo dňa 14.4.2010 na zmenkovú sumu 711,19 eura.

3. Súd mal za to, že v danom prípade sú splnené podmienky pre použitie spomínaného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 zo dňa 11.7.2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu.

4. Podľa čl. 2 ods. 1 citovaného nariadenia, sa totiž toto nariadenie uplatňuje v občianskych a obchodných veciach pri cezhraničných sporoch bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu, v ktorých hodnota pohľadávky v čase doručenia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky príslušnému súdu alebo tribunálu nepresahuje 2 000 eur bez akýchkoľvek úrokov, výdavkov a nákladov. Neuplatňuje sa najmä na daňové, colné ani správne veci, ani na zodpovednosť štátu za konanie alebo nečinnosť pri výkone štátnej moci.

5. Podľa čl. 3 ods. 1 citovaného nariadenia, na účely tohto nariadenia je cezhraničným sporom taký spor, v ktorom má aspoň jedna zo strán bydlisko alebo obvyklý pobyt v členskom štáte inom ako v členskom štáte súdu alebo tribunálu konajúceho vo veci.

6. Podľa čl. 5 ods. 1 citovaného nariadenia, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiada niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť, ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti prípadu ústne pojednávanie zjavne nie je potrebné pre spravodlivé vedenie konania. Dôvody odmietnutia sa uvedú písomne. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu o odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok.

7. Podľa čl. 5 ods. 2 citovaného nariadenia, po doručení správne vyplneného tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky súd alebo tribunál vyplní časť I. vzorového tlačiva C na odpoveď ako je uvedené v prílohe III.

8. Kópia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a v prípade potreby podporných dokumentov spolu s vyplneným tlačivom na odpoveď sa doručí odporcovi v súlade s článkom

13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia správne vyplneného tlačiva na uplatnenie pohľadávky.

3

5C/88/2014

9. Podľa čl. 5 ods. 3 citovaného nariadenia, odporca odpovie do 30 dní po doručení tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a tlačiva na odpoveď tak, že vyplní časť II. vzorového tlačiva C na odpoveď, pričom v prípade potreby poskytne všetky príslušné podporné dokumenty a zašle ho späť súdu alebo tribunálu alebo akýmkoľvek iným vhodným spôsobom, pri ktorom nepoužije tlačivo na odpoveď.

10. Podľa čl. 5 ods. 4 citovaného nariadenia, do 14 dní od doručenia odpovede odporcu súd alebo tribunál odošle navrhovateľovi kópiu odpovede spolu s príslušnými podpornými dokumentmi.

11. Podľa čl. 7 ods. 1 citovaného nariadenia, do 30 dní od doručenia odpovede odporcu alebo navrhovateľa v lehotách ustanovených v čl. 5 ods. 3 alebo 6 súd alebo tribunál vydá rozsudok alebo:

a) v rámci stanovenej lehoty, ktorá nesmie presiahnuť 30 dní si vyžiada od strán ďalšie podrobnosti týkajúce sa pohľadávky;

b) vykoná dôkazy v súlade s čl. 9 alebo

c) predvolá strany na pojednávanie, ktoré sa uskutoční do 30 dní od predvolania.

12. Podľa čl. 7 ods. 2 citovaného nariadenia, súd alebo tribunál vydá rozsudok buď do 30 dní od uskutočnenia ústneho pojednávania alebo po doručení všetkých potrebných informácií na vydanie rozsudku. Rozsudok sa doručí stranám v súlade s čl. 13.

13. Podľa čl. 7 ods. 3 citovaného nariadenia, ak sa súdu alebo tribunálu nedoručí odpoveď dotknutej strany v lehote ustanovenej v čl. 5 ods. 3 alebo 6 súd alebo tribunál vydá rozsudok o pohľadávke alebo proti pohľadávke.

14. V danom prípade po doručení vyplneného tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky súdu, jeho kópiu aj s prílohami a tlačivom C na odpoveď súd doručil žalovanému, ktorý túto zásielku prevzal dňa 4.4.2016, ale vyplnené tlačivo na odpoveď súdu nepredložil.

15. Právny zástupca žalobcu, podaním zo dňa 21.12.2015, doručeným súdu dňa 23.12.2015, vzal svoj návrh na začatie konania čiastočne späť, a to v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25 %. Žalobca si v tomto konaní uplatňuje už len zmenkový úrok vo výške 0,06 % denne.

16. Súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktoré sa žalobca ani jeho právny zástupca nedostavili, svoju neúčasť písomne ospravedlnil z dôvodu kolízie s iným pojednávaním, ktorého sa zúčastňujú. Zároveň v ospravedlnení právny zástupca žalobcu hodnotil procesný postup súdu, ktorý vytyčil ústne pojednávanie, ako nesprávny, pričom uviedol svoje dôvody. Žalobca však uviedol, že nemá námietky, aby sa v tejto veci otvorilo pojednávanie bez jeho účasti a nežiadal odročiť pojednávanie z dôvodu jeho neprítomnosti. Na pojednávanie sa nedostavil žalovaný, u ktorého mal súd doručenie predvolania vykázané a ktorý svoju neúčasť neospravedlnil. Súd pojednával v neprítomnosti žalobcu a jeho právneho zástupcu a v neprítomnosti žalovaného.

17. Z písomnej povahy konania podľa Nariadenia č. 861/2007 (viď čl. 5 ods. 1, čl. 8, čl. 9 ods. 1) vyplýva, že súd by mal vo veci rozhodnúť bez ústneho pojednávania. Pokiaľ sa

4

5C/88/2014

však potreba ústneho pojednávania ukáže ako potrebná (nutná), alebo ak o to požiada niektorá zo strán, súd by mal nariadiť vo veci pojednávanie. Nutným je nariadiť ústne pojednávanie najmä vo veciach skutkovo a právne zložitých, v ktorých súd považuje za potrebné vec s účastníkmi prejednať za ich prítomnosti. Krajský súd v Prešove v iných veciach, týkajúcich sa tohto žalobcu a plnenia zo zmenky bol toho názoru, že ak v predmetnej veci prvostupňový súd sám bez procesnej iniciatívy účastníkov realizoval ex offo prieskum uplatnených zmenkových nárokov aj z pohľadu samotnej kauzy, ktorá predchádzala vystaveniu zmenky, je povinný poskytnúť pred svojím rozhodnutím priestor účastníkom konania, aby sa k týmto dôkazom vyjadрили.

18. Súd vykonal dokazovanie zmluvou o úvere č. 808000051 zo dňa 14.4.2010, Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, zmenkou zo dňa 14.4.2010, výpisom zo Živnostenského registra a zistil tento skutkový stav:

19. Dňa 14.4.2010 bola uzavretá písomná úverová zmluva č. 808000051, ktorou veriteľ - POHOTOVOSTĚ, s.r.o. poskytol úver vo výške 350 eur žalovanému ako fyzickej osobe. Žalovaný sa zaviazal úver splatiť vo výške 696 eur v 12 mesačných splátkach po 58 eur počnúc dňom 24.5.2010. V zmluve nie je uvedený úrok, je uvedený len poplatok vo výške 346 eur, ktorý nie je konkretizovaný a v zmluve nie je uvedená ani RPMN, ani priemerná hodnota RPMN. V zmluve je ďalej uvedené, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania.

20. Žalovaný dňa 14.4.2010 vystavil vlastnú zmenku, obsahom ktorej je jeho záväzok zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava sumu 711,19 eura a zmenkový úrok 0,25 % denne od 8.1.2011. Predmetná zmenka bola žalovaným vystavená ako vistazmenka a bola opatrená doložkami „bez protestu“ a „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, pričom za miesto platenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Z rubovej strany zmenky vyplýva, že spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. indosovala zmenku na rad žalobcu. Listina má znaky vzorového tlačiva, do ktorého boli rukou vpísané údaje: dátum a miesto vystavenia, identifikačné údaje vystaviteľa, jeho podpis. Zmenková suma vyjadrená číslom aj slovami a dátum začiatku úročenia zmenkového úroku sú v listine uvedené odlišným strojovým písmom ako zvyšok vzorového tlačiva.

21. Súdu je z jeho činnosti známe, že k vyplneniu zmenky došlo na základe Všeobecných úverových podmienok pôvodného veriteľa, ktoré obsahujú dohodu o vyplnení zmenky. V nich sa uvádza nasledovné: „na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúcej z úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi vystaviteľ vystavil dve zmenky, v ktorých nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Ručiteľ je z takto vystavených zmeniek zaviazaný ako zmenkový ručiteľ. Remitent má právo uplatniť si celý svoj peňažný nárok vyplnením ktorejkoľvek zmenky. Zmluvné strany a ručiteľ sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na prvej zo zmeniek remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane dlh splatný okamžite, t. j. keď dlžník neuhradí včas 4 po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia prvej zo zmeniek. Dátum začiatku úročenia zmenkovej

5

5C/88/2014

sumy vyplní na prvej zo zmeniek remitent tak, že ním bude deň, keď v zmysle bodu 4 týchto podmienok sa stal splatný celý dlh.“

22. Predmetom konania je spor zo zmenky. Súd preto predovšetkým skúmal, či zmenka spĺňa náležitosti v zmysle zákona č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch (ďalej len „ZŠZ“) a dospel k záveru, že zmenka spĺňa formálne náležitosti § 75 citovaného zákona.

23. Podľa § 75 cit. zákona, vlastná zmenka obsahuje:

1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná;
2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu;
3. údaj zročnosti;
4. údaj miesta, kde sa má platiť;
5. meno toho komu alebo na rad koho sa má platiť;
6. dátum a miesto vystavenia zmenky;
7. podpis vystaviteľa.

24. Označenie zmenka je pojaté do vlastného textu listiny a je vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná; nachádza sa v nej bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu, je v nej uvedený údaj zročnosti ako aj údaj miesta, kde sa má platiť, tiež meno toho na rad koho sa má platiť, obsahuje dátum a miesto vystavenia zmenky a podpis vystaviteľa. Z rubovej strany zmenky vyplýva, že žalobca nadobudol zmenku indosamentom od pôvodného veriteľa, na rad ktorého bola zmenka vystavená.

25. Súd preskúmal predloženú zmenku a zistil, že spĺňa formálne náležitosti platnej zmenky, no aj napriek tejto skutočnosti podrobil súd súdnej kontrole aj dohodu o vyplňovacom práve zmenky vyplývajúcej zo Všeobecných úverových podmienok remitenta. Ako už bolo konštatované, pri uzatváraní príslušnej úverovej zmluvy a v súvislosti s ňou aj vystavenie zmenky ide o spotrebiteľský právny vzťah, a preto je potrebné aplikovať aj normy na ochranu práv spotrebiteľov.

26. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

27. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia sú neplatné.

28. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

29. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

30. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

31. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

32. Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

33. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

34. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

35. Úverovú zmluvu, na zabezpečenie ktorej bola vystavená predmetná zmenka je potrebné posúdiť podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy t. j. 14.4.2010.

36. Podľa § 4 ods. 1 citovaného zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

37. Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú vymenované v § 4 ods. 2 citovaného zákona a medzi nimi pod písm. g) je konečná splatnosť spotrebiteľského úveru, pod písm. h) ročná úroková sadzba; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu a pod písm. j) ročná percentuálna miera nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

38. Podľa § 4 ods. 3 citovaného zákona, pri nesplnení podmienok podľa ods. 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo
b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba.

39. Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa ods. 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

40. Súd zastáva názor, že spotrebiteľovi sa musí poskytnúť ochrana pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami aj v prípade, ak sa uplatňuje právo zo zmenky. Stále je totiž potrebné aplikovať čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS a chrániť spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Vychádzajúc z tohto princípu, pri kolízii zmenkového práva so spotrebiteľskými právami žalovaného, musí mať prednosť ochrana práv spotrebiteľa.

41. Dohodu o vyplňovanom práve zmenky súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku s poukazom na § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

42. Predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere totiž nemá obligatórne náležitosti, ktoré sú uvedené v § 4 ods. 2 písm. g), h), i), j) zákona č. 258/2001 Z.z., čo spôsobuje, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, a teda spotrebiteľ má vrátiť len sumu poskytnutého úveru. Zmenka však túto skutočnosť nezohľadňuje a dokonca umožňuje aj vymáhať zmenkový úrok 0,25 % denne, čo je ročne 91,25 %. Nepochybne takýto zmenkový úrok je v rozpore so zásadou dobrých mravov, čo spôsobuje jeho neplatnosť (§ 39 Občianskeho zákonníka v nadväznosti na § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Dohoda o vyplňovanom práve zmenky bola uvedená vo VPPÚ, teda formulári, ktorý spracoval právny predchodca žalobcu a žalovaný nemal možnosť ich ovplyvniť. Nepochybne teda táto podmienka nebola individuálne dojednaná a nepochybne spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov v neprospech spotrebiteľa práve pre nezohľadnenie práv spotrebiteľa a umožnenie vymáhať plnenia, ktoré sú v rozpore so zákonom (či už pre spomínanú neplatnosť dohody o zmenkovom úroku alebo pre dôsledok chýbajúcich obligatórnych náležitostí zmluvy). Uvedená zmluvná podmienka je teda neplatná s poukazom na § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Ak je neplatná dohoda o vyplňovanom práve blankozmenky, neplatná je aj samotná zmenka. Tento záver možno prijať aj vzhľadom na právny záver vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu SR 4Obo 161/2007 zo dňa 6.5.2008. Najvyšší súd v danom prípade mal za to, že z neplatnej úverovej zmluvy nemohlo žalobcovi vzniknúť právo na vyplnenie blankozmenky a neplatnosť úverovej zmluvy vyvodil z nerovnosti podmienok účastníkov zmluvy v dôsledku neprimerane vysokého poplatku za spracovanie a vedenie úveru, v dôsledku čoho považoval zmluvu za priečiacu sa dobrým mravom a zásadám poctivého obchodného styku.

43. V súvislosti s rozhodnutím v tejto veci je možné poukázať aj na rozhodnutie ESD sp. zn. C 419/2011 zo dňa 14.3.2013 (Česká sporiteľňa proti Geraldovi Feichterovi). V tomto konaní napriek tomu, že taktiež boli uplatnené práva zo zmenky súd skúmal postavenie žalovaného ako spotrebiteľa. Dôležitý je aj list Európskej komisie zo dňa 25.4.2013 pod č. 2012/4165 adresovaný Slovenskej republike s upozornením na nedodržiavanie spotrebiteľského práva EÚ a výslovne v liste sa spomína v tejto súvislosti obchodná spoločnosť Pohotovosť. Poukazuje sa na jej praktiky, ktorými sa vymáhajú nezákonné pohľadávky založené na nekalých podmienkach a konkrétne sú spomenuté aj blankozmenky.

8

5C/88/2014

44. Dohodu o vyplňovanom práve blankozmenky a tým aj samotnú zmenku možno považovať za neplatnú aj pre obchádzanie zákona (§ 39 OZ). O obchádzanie zákona ide, ak právny úkon síce neodporuje výslovnému zneniu zákona, avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby zákon dodržaný nebol. V danom prípade vystavením zmenky sa právny predchodca žalobcu snažil vyhnúť posudzovaniu platnosti úverovej zmluvy a aplikácii zákona o spotrebiteľských úveroch, dôsledkom čoho je, že žalovaný by veriteľovi mal vrátiť len sumu poskytnutého úveru pre nedodržanie obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Takýto postup žalobcu nemôže požívať právnu ochranu (§ 3 ods. 1 OZ) a žalobca si uplatnil právo výslovne zo zmenky a tú súd považoval za neplatnú.

45. Ako ďalší dôvod zamietnutia žaloby súd uvádza, že k vystaveniu zmenky došlo navyše aj v rozpore so zákonom, konkrétne § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. Podľa citovaného ustanovenia v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje plniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplatenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práva zo zmenky.

46. Vyššie citované ustanovenie platí od 1.1.2008, teda platilo aj v čase vystavenia tejto zmenky. Podľa neho pri zabezpečovacej zmenke (čo je aj tento prípad) zmenková suma v čase vyplnenia zmenky nesmie presiahnuť aktuálnu výšku nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého úveru.

47. V danom prípade žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 350 eur, z čoho 30 % je 105 eur. Zmenka by mohla byť vystavená len na sumu 105 eur, vystavená však bola na 711,19 eura. Zmenka je preto v rozpore so zákonom, a preto s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka je absolútne neplatným právnym úkonom.

48. Po vykonanom dokazovaní má súd za to, že nie je možné priznať žalobcovi navrhované plnenie, pričom po čiastočnom späťvzatí žaloby žalobcom, o ktorom súd rozhodol v súlade s § 145 ods. 2 CSP, ktorý je nižšie citovaný, žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Vychádzal pritom z nasledujúcich úvah: Súd je povinný v spotrebiteľských veciach skúmať aj právny vzťah, ktorý zmenka zabezpečuje a posudzovať ho podľa právnych predpisov, upravujúcich spotrebiteľské právo. Zmluva o úvere medzi POHOTOVOSTĚ, s.r.o., ako veriteľom a prvým majiteľom zmenky a žalovaným, ako dlžníkom, je absolútne neplatná. Dohoda o vyplnení zmenky je neplatná, rovnako ako celá úverová zmluva. Navyše zmenka nemala byť veriteľom prijatá v zmysle § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. Postup prvého majiteľa zmenky je v rozpore s § 17 zákona č. 191/1950 Zb.

49. Podľa § 145 ods. 2 CSP ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzatí žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

9

5C/88/2014

50. Vzhľadom na podanie právneho zástupcu žalobcu, ktorým učinil čiastočné späťvzatie návrhu, súd v súlade s § 145 ods. 2 CSP zastavil konanie v časti o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne.

51. V časti, v ktorej súd konanie zastavil, rozhodol o trovách konania v súlade s článkom 16 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 861/2007 a § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Zastavenie konania v časti o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne zaviniť samotný žalobca, preto by bol povinný uhradiť žalovanému trovy konania, pokiaľ by jej vznikli.

52. Súd preskúmal predloženú zmenku a zistil, že spĺňa formálne náležitosti platnej zmenky. Podľa prvej vety čl. 1 § 16 ods. 1 v spojení s § 77 ods. 1 zmenkového zákona o tom, kto ma zmenku v rukách platí, že je riadny majiteľ, ak preukáže svoje právo nepretržitým radom indosamentov, a to aj vtedy, ak je posledný z nich blakoindosamentom. Je zrejmé, že žalovaný uzavrel zmluvu o úvere ako fyzická osoba - podnikateľ na výkon podnikania. Z uvedených dôvodov súd v prevyšujúcej časti žalobe vyhovel.

53. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, pretože v konaní mal zanedbateľný neúspech žalobca, ktorý si uplatnil ich náhradu. Preto mu súd priznal ich náhradu v rozsahu 100 %. O ich výške súd rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajšom súde.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Len do uplynutia lehoty na podanie odvolania môže odvolateľ rozšíriť rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda ako aj meniť a dopĺňať odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

10

5C/88/2014

- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.

Vo Svidníku dňa 31. augusta 2016